

Høringsnotat til muntlig høring på Meld. St. 11 (2024 – 2025) Fagfolk for en ny tid

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) representerer ideelle fagskoler innen kunstfag, helse, økonomiske og administrative fag, og vi takker for muligheten til å delta i den muntlige høringen angående ny stortingsmelding for høyere yrkesfaglig utdanning.

Generelt mener NFFL at det legges fram mange gode forslag i den nye fagskolemeldinga og at det er positivt at regjeringen helt tydelig ønsker å satse på og å styrke fagskolesektoren. NFFL ønsker imidlertid å benytte muligheten til å løfte fram det vi mener er det mest mangelfulle ved denne meldinga – at den i liten grad tar for seg de store utfordringene med fagskolenes finansieringssystem. NFFL mener det er en stor svakhet at meldinga ikke legger opp til forpliktende tiltak og prosesser for å sikre **et forutsigbart, oversiktlig og helhetlig finansieringssystem** med et samordnet regelverk som kan fungere på tvers av de enkelte fylkeskommunene slik at tilskudd utdeles på et klart og forutsigbart grunnlag. Å få på plass dette, er grunnmuren og forutsetningen for at fagskolesektoren kan utvikles videre gjennom andre gode tiltak som presenteres i meldinga.

Evalueringen av finansieringssystemet for fagskolene utført av Deloitte (2022) avdekket store utfordringer med dette systemet, og Deloitte trakk spesielt fram at mange fylkeskommuner har svake og/eller uklare kriterier for fordeling og prioritering av driftsmidlene. Våre fagskoler har over flere år meldt om store utfordringer med finansieringssystemet og har ikke opplevd en forbedring i nyere tid.

Vi vil gjerne utdype med en kort beskrivelse av hvordan skolene opplever dagens finansieringssystem. Fagskolene melder i dag om at alle fylkeskommunene har svært ulik tolkning av gjeldende regelverk. Med utgangspunkt fylkeskommunenes ulike tolkninger, bruker fagskolene mye ressurser på å finne fram til og tolke kriterier for tildeling i de ulike fylkeskommunene. Å søke om midler er årlig et omfattende arbeid for fagskolene og blir mye mer omfattende når fylkeskommunene opererer med svært ulike regelverkstolkninger, kriterier og prosedyrer. Arbeidsbyrden er enda større for de som søker tilskudd fra mange fylker. Det er derfor behov en gjennomgang av regelverket og en standardisering av søknadsskjemaer og kriterier. Søknadsskjema og kriterier kan imidlertid åpne for fylkesvise variasjoner når dette har en hensikt. Det er viktig med like frister for både søknader og utdeling av midler – og at disse overholdes. Satsene for ulike fagområder har i dag store variasjoner fra fylke til fylke til tross for at fylkeskommunene mottar lik sats fra HK-dir og NFFL mener satsene må standardiseres på tvers av fylker. Skolene opplever i dag å få tildelingsbrev som er tvetydige og som krever at skolene går i dialog med den enkelte fylkeskommune for å få klarhet omkring tildelingen. Det er derfor en fordel om tildelingsbrevene også blir mer standardiserte. Fagskolene melder også om at mange av de ansatte som forvalter tilskuddet i fylkeskommunene, har lite tid satt av til dette og/eller manglende kompetanse. Det er mange eksempler på omfattende feil i saksbehandlingen og skolene må da bruke mye tid på krevende klagesaker. Mange

fylkeskommuner ber også om ulike typer rapporteringer selv om fagskolene allerede rapporterer all statistikk til DBH Fagskolestatistikk (DBH-F). I sum bruker skolene mye tid og ressurser årlig på å sikre finansieringen av skolene, og det fører til at mye av ressursene i fagskolesektoren går til administrasjon. Det bør være i alles interesse at både skoler og forvaltningsorgan kan kunne bruke minst mulig tid på unødvendig byråkrati.

En lokal forvaltning av driftstilskudd, står ikke i veien for en samordning på tvers av fylkeskommunene. Erfaringene hittil tilsier at dette er helt nødvendig for å sikre forutsigbarhet og likebehandling.

Det er positivt at regjeringen ønsker å styrke fylkeskommunenes kompetansepoltiske rolle og at regjeringen beskriver at det er prosesser på gang for mer samordning av tilskuddsforvaltningen på tvers av fylkeskommunene. NFFL mener imidlertid at forslagene ikke er tilstrekkelig eller forpliktende nok til at vi kan forvente store forbedringer i dagens finansieringssystem. Dette skaper bekymring blant skolene.

Det er positivt at det foreslås en økning i det resultatbaserte tilskuddet, men det er mange eksempler på at fylkeskommunene ikke fører disse midlene over til fagskolene eller har en lite forutsigbar forvaltning av dette tilskuddet. Hvis det ikke sikres gode prosedyrer for forvaltningen av dette tilskuddet, vil ikke nødvendigvis fagskolene nyte godt av at dette tilskuddet økes som overføring fra staten til fylkeskommunene.

NFFL mener det også er positivt at det foreslås at driftstilskuddet skal utdeles som en rammeoverføring. Dette gir skolene større autonomi og fleksibilitet i hvordan de bruker tilskuddet. Skolene stiller imidlertid spørsmål ved hvordan disse rammene skal settes. Her er det behov for forpliktende prosesser for å sikre gode prosedyrer og beregninger som grunnlag for disse rammene. Dette må inngå som en del av det å få på plass et helhetlig finansieringssystem for fagskolene.

Tilliten til forvaltningen av tilskuddet utfordres også av at fylkeskommunene står som eiere av flere fagskoler og skal prioritere tilskudd til disse opp mot andre fagskoler. Det er ikke tilstrekkelig at fylkeskommunene på et overordnet nivå er pålagt å forvalte midlene på en måte som sikrer forutsigbarhet og likebehandling. Det er behov for at dagens regelverk forbedres og blir tydeligere, at forvaltningspraksis samordnes på tvers av fylkeskommunene og i tillegg mener NFFL at dette må tas inn i lov og forskrift for å sikre at regelverket etterleves.

Det er mange gode forslag i stortingsmeldinga for fagskolene og det er positivt at det satses på fagskolesektoren. Dette ønsker NFFL på alle måter velkommen, men en sterk fagskolesektor forutsetter et velfungerende finansieringssystem.

Avslutningsvis vil vi gjerne nevne at vi ser det som veldig positivt at regjeringen fortsatt vil skjerme tilskuddet til kunstfagskolene. Det er også veldig positivt at fagskolene vil få mulighet til å tilby studier på nivå 6 og 7 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og at det skal sikres et nasjonalt studentombud for alle fagskolestudenter. Forslaget om å utarbeide et samfunnsoppdrag for fagskolene, er også positivt for sektoren. NFFL mener imidlertid at det er viktig at oppdraget favner bredt og tar inn over seg hele samfunnets behov for praksisnær kompetanse og at dette oppdraget skal kunne gjelde for alle fagskoler. NFFL mener det er synd at regjeringen ikke slår fast at høyere yrkesfaglig utdanning skal inngå i European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) og kun varsler en utredning av dette. NFFL vil gjerne komme med utdypende innspill på flere saker i et eget skriftlig notat.